

JELENTÉS

**a Szabad Demokraták Szövetsége -
Magyar Liberális Párt
2003-2004. évi gazdálkodása
törvényességének ellenőrzéséről**

3. Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság

3.1. Szabályszerűségi Ellenőrzési Főcsoport

V-1019-021/2005.

Témaszám: 779

Vizsgálat-azonosító szám: V-0221

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Lóránt Zoltán

főigazgató

Az ellenőrzés végrehajtásáért felelős:

Dr. Elek János

általános főigazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Horváth Balázs

főcsoportfőnök-helyettes

Az összefoglaló jelentést készítette:

Tóth István

tanácsadó

Az ellenőrzést végezték:

Tóth István

tanácsadó

Baracsi Szilvia

számvevő

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe	sorszám
A Szabad Demokraták Szövetsége 1991. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése	161
A Szabad Demokraták Szövetsége 1992-1993-1994. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése	279
A Szabad Demokraták Szövetsége 1995-1996. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése	407
A Szabad Demokraták Szövetsége 1997-1998. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése	9936
A Szabad Demokraták Szövetsége 1999-2000. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése	0131
A Szabad Demokraták Szövetsége 2001-2002. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése	0352

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	6
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	10
1. A Párt gazdálkodásáról szóló 2003-2004. évi beszámolók	10
1.1. A teljes vizsgálati időszakra érvényes megállapítások	10
1.2. A 2003. és 2004. évi beszámoló	10
1.2.1. Bevételek	10
1.2.2. Kiadások	11
2. A Pártnak a beszámoló összeállítására és az azt alátámasztó könyvvezetésre vonatkozó belső szabályozása és gyakorlata	12
2.1. A belső szabályozás rendszere	12
2.2. A könyvvezetés gyakorlata, összhangja a törvényi és a belső előírásokkal	13
2.3. Analitikus nyilvántartások	13
2.4. A bizonylati elv és a bizonylati fegyelem érvényesülése	14
3. A Párt bevételszerző, gazdálkodó tevékenysége	14
4. A gazdálkodással összefüggő, egyéb jogszabályokban foglalt előírások betartása	15
4.1. Személyi jellegű kifizetések	15
4.2. Az adózási, társadalombiztosítási és egyéb jogszabályok rendelkezéseinek érvényesítése	15
5. A Párt belső ellenőrzésének rendszere	16
5.1. A belső ellenőrzés rendszerének szabályozottsága	16
5.2. A belső ellenőrzés működése	16
6. Az előző ellenőrzés megállapításaira tett intézkedések	16
MELLÉKLETEK	
1. számú A Szabad Demokraták Szövetsége 2003. évi pénzügyi beszámolója	
2. számú A Szabad Demokraták Szövetsége- Magyar Liberális Párt 2004. évi pénzügyi beszámolója	

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

APEH	Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
ÁSZ	Állami Számvevőszék
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
OTP Bank Rt.	Országos Takarékpénztár Bank Rt.
Párt	Szabad Demokraták Szövetsége – Magyar Liberális Párt
Párttörvény	A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló – többször módosított – 1989. évi XXXIII. törvény
Számviteli törvény	A számvitelről szóló – többször módosított – 2000. évi C. törvény
Szja törvény	A személyi jövedelemadóról szóló – többször módosított – 1995. évi CXVII. törvény
SZMSZ	Szervezeti és Működési Szabályzat

JELENTÉS

A Szabad Demokraták Szövetsége – Magyar Liberális Párt 2003–2004. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló – többször módosított – 1989. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: párttörvény) 10. § (1) bekezdése, valamint az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 5. §-a és a 16. § (2) bekezdése alapján a pártok gazdálkodása törvényességének ellenőrzésére az Állami Számvevőszék (továbbiakban: ÁSZ) jogosult. Az ÁSZ 2005. évi ellenőrzési tervének megfelelően vizsgálta a Szabad Demokraták Szövetsége-Magyar Liberális Párt (továbbiakban: Párt) 2003-2004. évi gazdálkodásának törvényességét.

Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy:

- a Párt által készített és a Magyar Közlönyben, valamint a Párt internetes honlapján közzétett éves beszámolók a törvényi előírásoknak megfelelnek-e, a könyvvezetéssel és a valósággal megegyező adatokat tartalmaznak-e;
- a könyvvezetés és a gazdálkodás során betartották-e a számvitelről szóló – többször módosított - 2000. évi C. tv. (továbbiakban: számviteli törvény) és az egyéb jogszabályi rendelkezéseket és belső előírásokat;
- a Párt a működéséhez szabályszerűen igénybe vehető forrásokat használt-e fel, nem folytatott-e a párttörvény által tiltott gazdálkodó tevékenységet, nem fogadott-e el tiltott vagyoni hozzájárulást, illetőleg adományt.

Az ellenőrzés körülményeit illetően rögzíteni szükséges, hogy az ÁSZ évek óta folyamatosan javasolja a Kormánynak a pártellenőrzésekről készített jelentéseiben a párttörvény módosítását tekintettel arra, hogy

- a párttörvény 1. számú melléklete szerinti beszámoló-mintához magyarázatot, kitöltési útmutatót nem készítettek a jogalkotók, így ennek kitöltése pártként – kialakított számviteli politikájuknak megfelelően – eltérő lehet;
- a beszámoló-minta a számviteli törvény rendelkezéseivel nem harmonizál, nem felel meg sem a mérleg, sem az eredmény-kimutatás követelményeinek.

Az ellenőrzés előkészítését és végrehajtását az ÁSZ elnöke 13/2003. 03. 25. sz. utasításával kiadott „Módszertan a pártok gazdálkodása törvényességének ellenőrzéséhez” c. kiadvány és a 14/2003. 12. 15. sz. elnöki határozattal elfogadott segédletben foglaltak alapján végeztük.

A helyszíni ellenőrzésre: 2005. július 8–szeptember 22-e között, a Párt bérelt, 1143 Budapest, Gizella u. 36. szám alatti központi székházában került sor.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A Párt **2003. és 2004. évi pénzügyi beszámolóit** a párttvényben előírt határidőben, meghatározott formában közzétette. A Magyar Közlönyben és az internetes honlapon megjelent beszámolók összeállítása során sérült a számviteli törvény teljességre, valódiságra és következetességre vonatkozó elve.

A Párt mindkét évben elmulasztotta az önkormányzati ingatlanok kedvezményes használatával, valamint ingyenes eszközhasználattal összefüggésben kapott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulások értékelését, ennek következtében a beszámolóban való szerepeltetését is. Az Európai Parlament képviselő választási kampány ingyenes eszközhasználatával összefüggő értéket a vizsgálat során 300 ezer Ft-tal dokumentálták. Az önkormányzati ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni hozzájárulás értékére az ellenőrzés nem kapott információt, így a hiba mértéke nem volt értékelhető az ÁSZ-nál általánosan elfogadott 2%-os lényegességi küszöb viszonylatában.

A 2004. évi beszámolóban a bevételeknél 180 ezer Ft-tal több tagdíjat közöltek; a kiadásoknál a pártalapítvány 595 ezer Ft összegű alapítói vagyonának befizetését a számlarendi előírástól eltérően vállalkozás alapítására fordított összegként jelezték, az eszközbeszerzés összegéből – a pénzügyi beszámoló összeállítására vonatkozó rendelkezés pontatlansága miatt - kihagyták a főkönyvben szerepelt 1069 ezer Ft értékű lízingdíjat. A hibák a bevételi, illetve kiadási főösszegekre vetítve nem minősültek lényegesnek.

A Párt **beszámolási és könyvvezetési szabályozásának** rendszere a 2001. január 1-től hatályos számviteli szabályozásokon alapult. A számlarendet az ÁSZ előző jelentésének felhívására 2003. január 1-jei hatállyal kiegészítették. A beszámolási hibák részben a számviteli szabályozás hiányosságaiából fakadtak. A számviteli politikában a gazdálkodási változásokra tekintettel nem aktualizálták a beszámoló főkönyvi kapcsolatát meghatározó előírásokat. Az amortizációs politika keretében nem rendelkeztek a terv szerinti értékcsökkenés számviteli törvényben rögzített sajátos elszámolási szabályairól. A pénzkezelési szabályzat nem terjedt ki a banki átutaláshoz használt kódok kezelésére, a hozzáférés jogosultjainak és felelősségének meghatározására. Az értékelési szabályzat nem tartalmazta a részletes értékelési eljárásokat, módszereket és ellenőrzésének szempontjait.

A beszámoló alapjául szolgáló **központi könyvvezetést** külső szolgáltatói szerződéssel, kettős könyvviteli program alkalmazásával végezték. A 2003. január 1-jétől hatályos számlarendi változásokat a könyvelési programban átvezték. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján a könyvelés időrendben valósult meg; a számlakijelölés gyakorlatában érvényesítették a törvényi és belső szabályozási előírásokat. A szabályozási hiányosságok miatt a főkönyvben nem könyveltek nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokat, nem számoltak el terv szerinti értékcsökkenést.

A főkönyvi számlákhoz rendelt **analitikus nyilvántartások** körét, vezetésének módját szabályozták. A törvényi követelményeknek és a belső előírásoknak megfelelően vezették a befektetett pénzügyi eszközök, a különféle követelések és kötelezettségek, az időszaki pénztárjelentések, a szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartását. A számviteli szabályozáshoz képest az immateriális javak és tárgyi eszközök nyilvántartásából hiányoztak az értékcsökkenésre, maradványértékre, élettartamra vonatkozó adatok; az előlegekről vezetett nyilvántartásban nem jelölték az előleg jogcímét, határidejét, elszámolt összegét.

Az eszközök és források **leltározását** évente kiadott leltározási utasítás - ütemterv szerint, szabályszerűen bonyolították; kivéve egy 180 ezer Ft összegű könyvelési többletet, amelyet az előírt határidőt követően bizonylatoltak, könyveltek.

A **bizonylati rend és okmányfegyelem** követelményeit a számviteli szabályzatokban meghatározták, ennek megfelelően betartották az utalványozás és kötelezettségvállalás rendelkezéseit, összeférhetlenségi korlátozásait. A kódkok használatáról a pénzkezelési szabályzatban nem rendelkeztek, de az átutalási gyakorlat megfelelő volt. A Pártnál nem érvényesültek teljes körűen a számviteli törvényben rögzített bizonylati elv és fegyelem szabályai. Nem megfelelően bizonylatolták a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokat, illetve a leltári többletet főkönyvi zárást követően jegyzőkönyvezték. Hiányoztak a bizonylati szabályzatba foglalt alaki és tartalmi kellékek a kiküldetési és pénztárbi-
zonylatokról; nem készült a csoportos tagdíj könyveléséhez szabályos összesítő.

A Párt 2003-2004. évi gazdálkodásához megállapított állami támogatáson felül **jelentős bevételt szerzett** tagdíjak, egyéb hozzájárulások és adományok címen; továbbá a tulajdonát képező eszközök értékesítéséből és bérbeadásából, szabad pénzeszközei kamatozásából, rendezvényszervezési és propaganda tevékenységből, költség- és kártérítésből. A könyvvitel nyilvántartásai szerint betartotta a párttörvényben előírt gazdálkodási tilalmakat és forrásszerzési korláto-
kat, kizárólag engedélyezett gazdálkodó tevékenységeket folytatott. A Pártnak a tulajdonában álló egyszemélyes kft nyereségéből bevétele nem származott. Egyik kft-je 2004-ben végelszámolással megszűnt, a másik társasággal pénzügyileg rendezett szolgáltatási kapcsolatban állt.

A Párt a helyi önkormányzatoktól szerződéssel bérelt ingatlanok közül 17 használatáért egyik évben sem fizetett bérleti díjat; 2003-ban öt, 2004-ben hat ingatlannál a piaci értéknél kisebb összeget térített. Az ezzel összefüggésben kapott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulások értékét a párttörvény szerint elmulasztották megállapítani.

A Párt a **személyi jellegű kifizetéseket** a külföldi kiküldetések, valamint a személygépkocsik hivatali célú használatának költségtérítési szabályzata szerint teljesítette. A Párt tulajdonában álló gépkocsikat üzemanyagkártyás, kulcsos rendszerben használták, futásteljesítményéről menetlevelet vezettek. A gépkocsi igény szerinti vezetésére két megbízási szerződést kötöttek, de nem határozták meg a gépkocsi átadás-átvétel szabályait, a teljesítmény és várakozási idő elszámolási rendjét, a teljesítésigazolás módját. A külföldi kiküldetéseket szabálytalanul bizonylatolták, a magántulajdonú gépjárművek hivatali célú használatának költség elszámolási gyakorlata nem felelt meg az Szja törvény előírásainak.

A Párt munkáltatói jogkörében teljesítette **adózási- társadalombiztosítási** kötelezettségeit. Megállapították a munkavállalót terhelő levonásokat, előírták a munkáltatót terhelő költségvetési kötelezettségeket. Az adók és járulékok bevallását és befizetését szabályszerűen teljesítették. A Párt a tulajdonában álló gépkocsikra cégautó-adót fizetett, a külföldi kiküldetések napidíja után szabályszerűen teljesítette kötelezettségeit. A természetbeni juttatást a törvényben rögzített adómentes mértékkel folyósították.

A Párt **belső ellenőrzésének** rendszerét alapidokumentumok szabályozták. Az alapszabály a számvizsgáló bizottság hatáskörébe utalta a gazdálkodás folyamatos ellenőrzését, a pénzügyi és számviteli szabályok érvényesülésének figyelemmel kísérését. A vezetői ellenőrzés jogosultsági keretét az SZMSZ, konkrét feladatait a pénzkezelési szabályzat határozta meg. A munkafolyamatba épített ellenőrzés követelményeiről a számviteli szabályozások rendelkeztek.

A számvizsgáló bizottság az ügyrendben előírt éves munkaterv alapján működött. A bizottság mindkét évben véleményezte a gazdálkodási beszámolót, ajánlást tett a költségvetés elfogadására. A célvizsgálatoknál szabálytalanságot nem dokumentáltak. A vezetői és munkafolyamatba épített ellenőrzés az utalványozás és pénztárellenőrzés területén eredményesen funkcionált, de visszatérően jelentkeztek bizonylatolási, kifizetési szabálytalanságok.

A Párt az előző ÁSZ jelentés felhívására kiegészítette számlarendjét, de a kiküldetési költségek szabályszerű elszámolására tett intézkedések eredménytelenek voltak.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett az Állami Számvevőszék elnöke **felhívja**

a Párt elnökét

1. Gondoskodjon a párttörvény 4. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a kedvezményes önkormányzati ingatlanhasználat formájában kapott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulások megállapításáról, a beszámoló összeállítása során a számviteli törvény 15. § (2), (3), (5) bekezdésében előírt számviteli elvek érvényesítéséről.
2. Intézkedjen a beszámolási és könyvvezetési szabályok számviteli törvényhez, gazdasági sajátosságokhoz igazodó kiegészítésére:
 - a) a számviteli törvény 52. § (1) – (7) bekezdésére figyelemmel rendelkezzenek a terv szerinti értékcsökkenés elszámolási szabályairól,
 - b) a gazdálkodási változásokra tekintettel pontosítsák az éves beszámoló főkönyvi kapcsolatát, valamint a banki átutalások bonyolításának rendjét meghatározó szabályozásokat,
 - c) a számviteli törvény 14. § (3)-(4) bekezdésében foglalt számviteli alapelvekkel összhangban alakítsák ki az értékelési eljárásokat, módszereket és ellenőrzési szempontokat.

3. Biztosítsa teljes körűen a főkönyvi számlákhoz rendelt analitikus nyilvántartások szabályszerű vezetését.
4. Szerezzen érvényt a számviteli törvény 165. § (1) bekezdésében foglalt bizonylati elv és fegyelem, továbbá a bizonylatolás 167. § (1) bekezdésében meghatározott alaki és tartalmi követelményeinek.
5. Rendeljen el önellenőrzést a kiküldetési költségtérítések felülvizsgálatára, figyelemmel az Szja törvény 25. § (2)-(3) bekezdése, valamint az 5. számú melléklet II/7. pontja előírásainak betartására.
6. Módosítsa a Párt tulajdonában lévő gépkocsik vezetésére kötött megbízási szerződéseket annak érdekében, hogy a munkajogi kötelezettség és felelősség egyértelművé váljon, ellenőrizhető legyen.

Az ellenőrzési tapasztalatokra figyelemmel **javasoljuk**:

a Kormánynak

Kezdeményezze a párttörvény következők szerinti módosítását:

A korábbi pártellenőrzések alapján tett jelzésekre is figyelemmel a pártok számviteli nyilvántartási és beszámolási rendszerét érintő ellentmondások feloldását, amelyek a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló – többször módosított – 1989. évi XXXIII. törvény, valamint a 2001. január 1. napjától hatályos számviteli törvény között továbbra is fennállnak.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A PÁRT GAZDÁLKODÁSÁRÓL SZÓLÓ 2003-2004. ÉVI BESZÁMOLÓK

1.1. A teljes vizsgálati időszakra érvényes megállapítások

A Párt az előző évi gazdálkodásáról szóló beszámolóit mindkét évben, a párt-törvényben előírt határidőn belül, meghatározott formában közzétette. A 2003. évi beszámolója 2004. április 22-én a Magyar Közlöny 52. számában, a 2004. évi beszámolója 2005. április 28-án a Magyar Közlöny 56. számában, valamint internetes honlapján jelent meg (1-2. számú melléklet).

A Párt közzétett beszámolóit a központosított, számítógépes rendszerű, kettős könyvvitel zárlati nyilvántartásain alapultak és tartalmazták a Párt valamennyi szervezetének gazdasági adatait.

A Párt a vizsgált időszakban elmulasztotta két eset kivételével a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulások értékelését, ennek következtében a beszámolóiban való szerepeltetését is. A Párt az Európai Parlament képviselő választási kampány ingyenes eszközhasználatával összefüggő nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékét a vizsgálat során 300 ezer Ft-tal igazolta. Az önkormányzati ingatlanok kedvezményes használatával kapcsolatosan az ellenőrzés nem kapott információt a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékére, így a hiba mértéke nem volt értékelhető a pártok ellenőrzésénél alkalmazott 2%-os lényegességi küszöb viszonylatában. Az értékelés hiánya miatt sérült a számviteli törvény 15. § (2)-(3) bekezdésében foglalt teljesség és valódiság elve.

1.2. A 2003. és 2004. évi beszámoló

1.2.1. Bevételek

A **tagdíjak** összegét 2003-ban helyesen közölték, a 2004. évre szerepeltetett 11 162 ezer Ft bevétel ténylegesen 180 ezer Ft-tal kevesebb volt. Az eltérést szabálytalan bizonylatolásból eredő könyvelési hiba okozta.

Az **állami költségvetésből származó támogatást** mindkét évben a Magyar Államkincstár által folyósított 282 000 ezer Ft összeggel egyezően szerepeltették.

Az **egyéb hozzájárulások, adományok** 2003. évi 107 375 ezer Ft, illetve 2004. évi 136 977 ezer Ft összegét a párttörvény előírása szerint részletezték. Az éves beszámolóban nevesítendő, értékhatár feletti hozzájárulás külföldi jogi személyektől, valamint belföldi magánszemélyektől teljesült. A beszámoló sorok összegei egyeztek a főkönyvi és analitikai adatokkal.

Az **egyéb bevételeket** a számviteli politikában meghatározott kapcsolati rendnek megfelelően közölték. A 2004. évi beszámoló 253 490 ezer Ft összege – belső előírás szerint – tartalmazta az igénybe vett kölcsönöket is.

1.2.2. Kiadások

A Párt hatályos számlarendjében teremtett összhangot a beszámolás és könyvvezetés eltérő szerkezete között. Ennek alapján a kiadási sorokhoz rendelt főkönyvi számlák eseti eltérést mutattak.

A **támogatás egyéb szervezeteknek** beszámolósoron közölt adat mindkét évben megegyezett az adott támogatások számla egyenlegével. A főkönyvi számlákon a jogcímnek megfelelő támogatásokat könyveltek.

A **vállalkozás alapítására fordított összeg** beszámolósoron 2004. évben tévesen közölték az 595 ezer Ft összegű kiadást, amely a főkönyvben „Alapítói vagyron befizetése Szabó Miklós Alapítvány” megjelöléssel szerepelt. A párttörvény 6. § (3) bekezdésének rendelkezése szerint „a párt vállalatot hozhat létre, továbbá egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságot alapíthat”. Az alapítvány létrehozása a párttörvény 9/A § (1) bekezdése alapján történt, amelynek tevékenysége tudományos, ismeretterjesztő, kutatási célokra irányulhat. Az alapítványok gazdálkodásának rendjéről szóló 115/1992. (VII. 23.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése alapján vállalkozási tevékenységet csak kiegészítő jelleggel végezhet. A számlarendje szerint az 595 ezer Ft alapítói vagyont nem e beszámoló soron, hanem az egyéb kiadások között kellett volna kimutatni. **A hiba következtében sérült a számviteli törvény 15. § (5) bekezdésében foglalt következetesség elve.**

A **működési kiadások** ismérveit meghatározták, a belső előírásokat betartották. A beszámolóban szereplő összeg mindkét évben megegyezett a kapcsolódó főkönyvi számlák együttes egyenlegével.

Az **eszközbeszerzés** 2003. évi adata megegyezett a tárgyévben beszerzett immateriális javak és tárgyi eszközök értéknövekményével. A 2004. évi beszámolóból a pénzügyi beszámoló összeállítására vonatkozó rendelkezés pontatlansága miatt kimaradt a főkönyvben szereplő 1069 ezer Ft összegű lízingdíj értéke. **A hiba miatt nem érvényesült teljes körűen a számviteli törvény 15. § (2) bekezdésében foglalt teljesség elve.**

A **politikai tevékenység kiadásai** beszámolósoron a Párt a számviteli politikában meghatározottaknak megfelelően a reklám, propaganda költség; a tanulmány, közvélemény kutatás költségei; az üzleti vendéglátás; a rendezvényköltség; az országgyűlési választási és a helyhatósági választási költségek főkönyvi számlái összesített adatát mutatta ki. Ennek keretében külön kimutatták a 2004. évi időközi országgyűlési képviselő választásra fordított 886 ezer Ft összegű kiadást.

Egyéb kiadások soron a beszámolók mindkét évben az egyéb ráfordítások, a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai, a rendkívüli ráfordítások és a Cityház Kft elszámolási számla főkönyvi számlák összesített adatait tartalmazták.

2. A PÁRTNAK A BESZÁMOLÓ ÖSSZEÁLLÍTÁSÁRA ÉS AZ AZT ALÁTÁMASZTÓ KÖNYVVEZETÉSRE VONATKOZÓ BELSŐ SZABÁLYOZÁSA ÉS GYAKORLATA

2.1. A belső szabályozás rendszere

A Párt beszámolási és könyvvezetési szabályozásának rendszere 2001. január 1-jétől hatályos szabályozásokon alapult. A számviteli törvénnyel összhangban kiadott számviteli politika és hozzákapcsolódó pénzügykezelési, értékelési, leltározási szabályzat előírásait a vizsgált időszakban nem módosították.

A **számviteli politika** részeként szabályozták a pénzügyi beszámoló összeállításának rendjét. A beszámoló főkönyvi kapcsolatát meghatározó szabályozást a gazdálkodási változásokkal összhangban nem aktualizálták (pártalapítványnak vagyонjuttatás, kölcsönfelvétel, lízingdíj). Az amortizációs politika keretében nem rendelkeztek a terv szerinti értékcsökkenés elszámolási szabályairól, amelynek követelményeit a számviteli törvény 52. § (1)-(7) bekezdése rögzíti.

A **pénzügykezelési szabályzat**ban meghatározták a házipénztárak működésének alapvető szabályait. A banki átutalások kihelyezett ügyfélterminálon való bonyolítási rendjével összefüggésben a szabályozás nem terjedt ki az átutaláshoz használt kódok kezelésére, a hozzáférés jogosultjainak és felelőségének meghatározására. A hiányosság vagyонvédelmi kockázatot jelentett.

Az **eszközök és források értékelési szabályzat** a számviteli politika elveivel összhangban nem tartalmazta a gazdálkodó eszközeihez és forrásaihoz kapcsolódó részletes értékelési eljárásokat, módszereket, azok végrehajtásának és ellenőrzésének teendőit, dokumentálását. A szabályozás nem felelt meg a számviteli törvény 14. § (3)-(4) bekezdésében foglaltaknak. A konkrét előírások hiánya könyvvezetési, beszámolási hibához vezetett.

A **leltározási szabályzat** a pénzügyi beszámoló alátámasztását szolgáló leltár összeállítását írta elő. A szabályzat tartalmazta a leltározás fogalmát, a leltározás során elvégzendő feladatokat, továbbá rögzítette a leltározás végrehajtásának módját és értékelésének szabályait, dokumentációs követelményeit.

A **számlarendet** az ÁSZ előző jelentésének felhívására 2003. január 1-jei hatállyal kiegészítették, figyelemmel a számviteli törvény 161. § (2)-(3) bekezdésében foglalt követelményekre. A számlarendhez kialakított bizonylati szabályzat, valamint 2003. és 2004. évre alkalmazott számlatükör összhangban állt a jogszabályi követelményekkel, illetve a gazdálkodási sajátosságokkal.

A Pártnál a **gazdálkodás törvényességét segítette** a külföldi kiküldetési szabályzat; a hivatali gépkocsik használatára, nyilvántartására, igénylésére vonatkozó szabályzat; a selejtezési szabályzat. A szabályzatok összhangban voltak az időszakban hatályos jogszabályokkal.

2.2. A könyvvezetés gyakorlata, összhangja a törvényi és a belső előírásokkal

A könyvvezetést és a beszámoló összeállítását mindkét ellenőrzött évben ugyanazon külső vállalkozás végezte. A számviteli szolgáltatást végző a számviteli törvény 151. § (1) bekezdés szerint meghatározott képesítéssel rendelkezik és szerepel a PM által vezetett könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartásában. A könyvelő kft. a Párt központi székházában végezte tevékenységét, így az operatív információáramlás feltételei biztosítottak voltak.

A Párt számítógépes rendszerű kettős könyvvitelét mindkét vizsgált évben azonos program alkalmazásával végezte. A 2003. január 1-jétől hatályos számlarendi változásokat a könyvelési programban aktualizálták. A kialakított számítógépes könyvelésből biztosították az ellenőrzéshez szükséges adatokat. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján a zárlati munkálatok végrehajtása – a feltárt leltáreltérés kivételével - szabályosan, határidőben történt.

A szabályozási hiányosságok miatt a főkönyvben 2003-2004. évben nem könyvelték az önkormányzati ingatlanok kedvezményes bérleti díja és a piaci érték közötti különbségből adódó nem pénzbeli vagyoni hozzájárulások értékét, a terv szerinti értékcsökkenési leírás elszámolását. Bizonylatolási mulasztásból fordult elő, hogy 180 ezer Ft-tal több tagdíjat könyveltek. A könyvvezetési hibák miatt sérült a számviteli törvény 15. § (2)-(3) bekezdésében előírt teljesség és valódiság elve.

A területi irodák, csoportok, a budapesti kerületi szervezetek pénzforgalmi analitikát vezettek. A havi rendszerességgel teljesült könyvelési feladások feldolgozása a Párt központjában teljes körűen, időrendben valósult meg. A könyvelés számára átadott bizonylatok alaki és tartalmi követelményét rendszeresen ellenőrizték, az észlelt hiányosságokat pótolgatták. A számlakijelölés (kontírozás) gyakorlatában érvényesítették a törvényi és belső előírásokat.

2.3. Analitikus nyilvántartások

A Párt a számviteli törvény 161. § (2) bekezdés c) pontja alapján számlarendjében szabályozta a főkönyvi számlákhoz rendelt analitikák körét, vezetésének módját. A befektetett pénzügyi eszközök, különféle követelések és kötelezettségek nyilvántartása, egyeztetése megfelelt a számlarend előírásainak. A házipénztári nyilvántartások vezetését és ellenőrzését szabályszerűen végezték. A szigorú számadás alá vont bizonylatokat a számviteli törvény 168. § (3) bekezdésében és a pénzkezelési szabályzatban előírtak szerint tartották nyilván. Az immateriális javak és tárgyi eszközök nyilvántartásában hiányoztak az értékcsökkenésre, maradványértékre, élettartamra vonatkozó adatok; az elszámolásra kiadott előlegekről vezetett nyilvántartásban nem jelölték az előleg jogcímét, határidejét, elszámolt összegét.

Az eszközök és források leltározását szabályozás szerint évente kiadott leltározási utasítás és ütemterv alapján bonyolították. A leltározás során – egy 180 ezer Ft összegű könyvelési többlet jegyzőkönyvezésének, rendezésének kivételével – érvényesültek a jogszabályi és belső előírások.

2.4. A bizonylati elv és a bizonylati fegyelem érvényesülése

A Pártnál elnöki utasítás rendelkezett az utalványozás és kötelezettségvállalás rendjéről. A Párt elnöke a területi irodák utalványozási joggyakorlását 2003-ban az összeférhetetlenségi követelményekre figyelemmel újraszabályozta. Az elnöki utasításban foglaltakat betartották.

A Párt a banki átutalások teljesítésére az OTP Bank Rt. által szerződéssel kihe-lyezett ügyfélterminált üzemeltet, amelyhez azonosítási célból titkos jelszót és kulcslemez bocsátottak a számlatulajdonos részére. A kódok használatának rendjéről a pénzkezelési szabályzat nem rendelkezett, de a banki átutalások gyakorlata megfelelő volt.

Az utalványozott pénzforgalmi bizonylatokhoz az előírt alapbizonylatokat csa-tolták. A bizonylatok feldolgozása a számviteli törvény 165. § (3) bekezdésében és a számviteli politikában meghatározott idősorrendben történt. A vegyes bi-zonylatok alapján könyvelt tételekhez megfelelő részletező kimutatások, szám-viteli bizonylatok kapcsolódtak.

A Párt nem teljes körűen érvényesítette a bizonylati elv és a bizonylati fegyelem 165. § (1) bekezdésben foglalt követelményét: nem pénzbeli vagyoni hozzájárulások nem bizonylatoltak, leltárelterést főkönyvi zárást követően jegyzőköny-veztek. A bizonylatolás számviteli törvény 167. § (1) bekezdésben meghatáro-zott, a Pártnál bizonylati szabályzatba foglalt alaki és tartalmi kellékei részben hiányoztak: könyvelés tényét, időpontját nem igazolták; csoportos tagdíj köny-veléséhez szabályos összesítő nem készült, kiküldetési bizonylatokon az előírt adat, aláírás nem szerepelt.

3. A PÁRT BEVÉTELSZERZŐ, GAZDÁLKODÓ TEVÉKENYSÉGE

A Párt 2003-2004. évi gazdálkodásához megállapított állami támogatáson fe-lül jelentős bevételt szerzett tagdíjak, hozzájárulások és adományok, egyéb be-vételek (eszközértékesítés, költségterítés, bérbeadás, kártérítés, kamat, visszatéri-tés, rendezvényszervezés, propaganda tevékenység) címén.

A Párt könyvviteli nyilvántartásai szerint a párttörvény 4. §-ában meg nem en-gedett forrásból származó, illetve névtelen vagyoni hozzájárulást nem fogadott el; a párttörvény 6. §-ában nem engedélyezett gazdálkodó tevékenységet nem folytatott, gazdasági társaságban részesedést nem szerzett, értékpapírt nem vá-sárolt. A tulajdonában álló egyszemélyes kft-k nyereségéből bevétele nem volt.

A Párt olyan nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokra is szert tett, amelyek érté-keléséről a párttörvény 4. § (5) bekezdése szerint nem gondoskodott. A helyi önkormányzatoktól szerződéssel bérelt ingatlanok közül az egyes időszakokban 17 használatáért bérleti díjat nem fizettek, további öt illetve hat ingatlannál a bérleti díj mértéke kedvezményesnek minősült. 2004-ben választási kampány-hoz 300 ezer Ft értékben Rt-től kölcsönkapott számítógépes eszközöket.

A Párt két, korábban alapított egyszemélyes kft-vel rendelkezett, amelyből az egyik 2004-ben végelszámolással megszűnt. A másik társasággal pénzügyileg rendezett megrendelői-szállítói kapcsolatban állt.

4. A GAZDÁLKODÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ, EGYÉB JOGSZABÁLYOKBAN FOGLALT ELŐÍRÁSOK BETARTÁSA

4.1. Személyi jellegű kifizetések

A **külföldi kiküldetés**hez kapcsolódó valuta felvételét, elszámolását és nyilvántartását a Pártnál hatályos külföldi kiküldetések szabályzat határozta meg. Az elszámolásra előírt nyomtatványról minden esetben hiányzott a kiküldött aláírása, a repülőjeggyel való ellátás tényének feltüntetése.

A Párt 2001. január 1-től hatályos szabályozása szerint engedélyezték a személygépkocsik **hivatali célú használatát**, költségtérítését. A Párt tulajdonában álló gépkocsikat üzemanyagkártyás, kulcsos rendszerben használták, futásteljesítményéről menetlevelet vezettek. A gépkocsik igény szerinti vezetésére 2003. január 1-jei hatállyal megbízási szerződést kötöttek két magánszeméllyel, de nem határoztak meg fontos munkajogi kötelezettségeket: gépkocsi átadás-átvétel szabályait, teljesítmény és várakozási idő elszámolási rendjét, teljesítésigazolás módját. A Párt a magántulajdonú gépjárművek hivatali célú használatát alkalmazottainak és tagjainak kiküldetési rendelvény alapján, normatív módon térítette. A kiküldetési rendelvények 80%-án nem tüntették fel az utazás célját, hiányzott a kiküldetés elrendelése és az utazási időpontok pontos feltüntetése. A költségelszámolások 90%-ánál az előírt útnyilvántartás helyett kiküldetési rendelvényt használtak. A hibák következtében az elszámolások nem feleltek meg az Szja törvény 25. § (2) bekezdés c) pontja és (3) bekezdése, valamint az 5. sz. melléklet II/7. pontja előírásának.

4.2. Az adózási, társadalombiztosítási és egyéb jogszabályok rendelkezéseinek érvényesítése

A Párt munkáltatói jogkörében folyamatosan eleget tett a társadalombiztosításról és az egészségügyi ellátásról, valamint a személyi jövedelemadóról és az adózás rendjéről szóló hatályos törvényi előírásoknak. A munkaerő foglalkoztatásához és a kifizetői feladatokhoz rendelt nyilvántartásokat áttekinthetően vezette, a kötelező adatszolgáltatásokat teljes körűen, határidőben teljesítette. A Pártnál megállapították a munkavállalót terhelő levonásokat, előírták a munkáltatót terhelő költségvetési kötelezettségeket. Az adók és járulékok bevallását, befizetését teljesítették. Az APEH által küldött folyószámla kivonatok határidő előtti teljesítésből eredően túlfizetést mutattak.

A Párt a saját tulajdonú gépkocsik után cégautó adót fizetett; a külföldi kiküldetések napidíja után a személyi jövedelemadót megfizette, az érintettek részére az adófizetési kötelezettséget tartozásként előírta. Természetbeni juttatásként étkezési hozzájárulást biztosítottak, amelynél mindenkor figyelemmel voltak az Szja törvény 1. számú melléklet 8.17. pontjában rögzített adómentes mértékre.

A Párt bejegyzett társadalombiztosítási kifizetőhelyként működött. A vizsgált időszaki táppénzek és egyéb juttatások folyósításának szabályszerűségét az OEP nem ellenőrizte.

5. A PÁRT BELSŐ ELLENŐRZÉSÉNEK RENDSZERE

5.1. A belső ellenőrzés rendszerének szabályozottsága

A Párt alapszabálya a számvizsgáló bizottság hatáskörébe utalta a gazdálkodás folyamatos ellenőrzését; a gazdálkodási, pénzügyi és számviteli szabályok érvényesülésének figyelemmel kísérését. A választott testület ügyrendben szabályozta működésének előírásait.

A vezetői ellenőrzés jogosultsági keretét az SZMSZ, konkrét feladatait a pénzkezelési szabályzat határozta meg. A munkafolyamatba épített ellenőrzés követelményeiről a számviteli szabályozások rendelkeztek.

5.2. A belső ellenőrzés működése

A számvizsgáló bizottság az ügyrendben előírt éves munkaterv alapján működött. A bizottság mindkét évben, közzététel előtt véleményezte az előző évi gazdálkodásról szóló beszámolót, továbbá ajánlást tett a tárgyévi költségvetés elfogadására. A testület konkrét vizsgálatot 2004-ben végzett. Munkaterv szerint ellenőrizték a Párt és kft-je szolgáltatási-elszámolási kapcsolatát, a bevételi források teljesülését, az Európai Parlament képviselő választási kampány kifizetések jogszerűségét. A célvizsgálatoknál szabálytalanságot nem dokumentáltak.

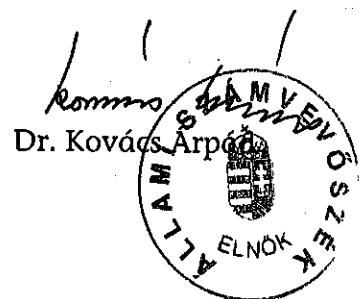
A vezetői és munkafolyamatba épített ellenőrzés az utalványozás, a pénztárelőirányítás területén eredményesen funkcionált. A belső kontrollok hiányos gyakorlására utalt, hogy visszatérően jelentkeztek bizonylatolási, kifizetési szabálytalanságok.

6. AZ ELŐZŐ ELLENŐRZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAIRA TETT INTÉZKEDÉSEK

A Párt a 0352. számú jelentés felhívására kiegészítette számlarendjét, amelyet az alapszabálynak megfelelően az Országos Tanács hagyott jóvá. A kiküldetési költségek szabályszerű elszámolására tett intézkedések eredménytelennek minősíthetők, mivel jellemzőek maradtak a korábban feltárt hiányosságok.

Budapest, 2005. november " 24 "

Melléklet: 2 db 2 lap

A Szabad Demokraták Szövetsége 2003. évi pénzügyi beszámolója

U-1019-021/2005.

Ezer forintban

1 sz.m.

Bevételek

1. Tagdíjak		8 266
2. Állami költségvetésből származó támogatás		282 000
2.1. Állami támogatás alapösszege		
2.2. Egyéb címen kapott állami támogatás		
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás		107 375
4. Egyéb hozzájárulások, adományok összesen	27 405	
4.1. Jogi személyektől		
4.1.1. Belföldiektől	36	
4.1.2. Külföldiektől	27 369	
100 000 forint feletti hozzájárulás nevesítve		
LIBERALIS INSTITUT OESTERREICH	24 311	
LIBERAL DEMOKRATS UK	2 523	
CONSEIL DE L'EUROPE	235	
VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEIDEN DEMOCRATIE	202	
Határérték alatt külföldiektől	98	
4.2. Jogi személynek nem minősíthető gazdasági társaságtól		79 970
4.3. Magánszemélyektől		
4.3.1. Belföldiektől 500 000 Ft feletti hozzájárulás nevesítve		
Boruzs András	1 040	
Eörsi Mátyás	2 000	
Horn Gábor	1 000	
Horuczi Csaba	1 000	
Kiss Zoltán	850	
Kovács Kálmán	1 000	
Kurdi Péter	850	
Lakos Imre	2 000	
Petó Iván	1 000	
Szent-Iványi István	1 000	
Tisler István	690	
Vásárhelyi István	940	
Belföldiektől értékhatár alatt	66 600	
4.3.2. Külföldiektől értékhatár alatt		
5. A párt által alapított vállalat és korlátolt felelősségű társaság nyereségéből származó bevétel		—
6. Egyéb bevétel		7 638
Összes bevétel a gazdasági évben:		405 279

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára		193
2. Támogatás egyéb szervezeteknek		—
3. Vállalkozások alapítására fordított összegek		222 974
4. Működési kiadások		2 468
5. Eszközbeszerzés		43 113
6. Politikai tevékenység kiadásai		
6.1. Országgyűlési képviselő-választás kiadása		
6.2. Helyhatósági választás kiadása		
7. Egyéb kiadások		77 238
Összes kiadás a gazdasági évben:		345 986

Kuncze Gábor s. k.,
pártelnök

A Szabad Demokraták Szövetsége – a Magyar Liberális Párt 2004. évi pénzügyi beszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak		11 162
2. Állami költségvetésből származó támogatás		282 000
2.1. Állami támogatás alapösszege		282 000
2.2. Egyéb címen kapott állami támogatás		-
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás		-
4. Egyéb hozzájárulások, adományok összesen		136 977
4.1. Jogi személyektől	70 711	
4.1.1. Belföldiektől (az 500 000 Ft feletti hozzájárulás nevesítve)	261	
4.1.2. Külföldiektől (a 100 000 Ft feletti hozzájárulás nevesítve)	70 450	
LIBERALIS INSTITUT OESTERREICH	68 680	
PARL EUR GR. LIBERAL	1 770	
Határérték alatt külföldiektől	-	
4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól		-
4.3. Magánszemélyektől	66 266	
4.3.1. Belföldiektől (az 500 000 Ft feletti hozzájárulás nevesítve)	66 266	
Bóhm András	2 000	
Boruzs András	650	
Eörsi Mátyás	2 500	
Gadus István	1 540	
Gál István	674	
Horn Gábor	1 000	
Horuczi Csaba	1 000	
Kovács Kálmán	1 000	
Pető Iván	1 000	
Rajk László	720	
Szent-Iványi István	1 000	
Értékhatar alatt	53 182	
4.3.2. Külföldiektől értékhatar alatt		-
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel		-
6. Egyéb bevétel		253 490
<i>Összes bevétel a gazdasági évben:</i>		683 629

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára		-
2. Támogatás egyéb szervezetnek		10
3. Vállalkozás alapítására fordított összegek		
3.1. Alapítvány alapítására fordított összeg		595
4. Működési kiadások		252 264
5. Eszközbeszerzés		1 696
6. Politikai tevékenység kiadásai		337 433
6.1. Országgyűlési képviselőválasztás kiadása	886	
6.2. Helyhatósági választás kiadása	-	
7. Egyéb kiadások		90 719
<i>Összes kiadás a gazdasági évben:</i>		682 717

Kuncze Gábor s. k.,
pártelnök